

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, דברים)	—	(8x4)	—	32 נקודות
פרק שני	—	עיון ובקיאות בחומש ויקרא	—	(9x2) + (20x1)	—	38 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א, שמואל ב	—	(5x6)	—	30 נקודות		
סה"כ	—	100 נקודות				
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק שלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (32 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה — 8 נקודות).

1. בראשית, כ', ז'-ט"ו

א. "כי נביא הוא ויתפלל בעדך" (פסוק ז').

רשב"ם: רגיל אצלי ומדבר את דבריי, ואני אוהב את דבריו ושומע תפילתו.

הסבר את הקשר בין המילים "כי נביא הוא" ובין המילים "ויתפלל בעדך", על פי רשב"ם ועל פי רש"י.

(3 נקודות)

ב. "כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה" (פסוק י"א).

על פי רש"י, מדוע הגיע אברהם למסקנה שהפלשתים אינם יראי אלוקים? (2 נקודות)

ג. עיין בפסוק ט"ו, ובפרק י"ב, פסוק י"ט.

על פי רש"י, מהי הסיבה להבדל בין דברי פרעה ובין דברי אבימלך? (3 נקודות)

2. בראשית, כ"ג, ד'-י"ז

א. "גַר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד').

הסבר את המילים המודגשות בקו, על פי הפשט ועל פי הדרש של רש"י. (3 נקודות)

ב. בפרשנותו לפסוק י' ולפסוק ט"ז, רש"י מתייחס לשתי מילים הכתובות בכתוב חסר.

ציין את המילים האלה, וכתוב מה רש"י לומד מן הכתיב החסר שבו נכתבה כל אחת מהן? (2 נקודות)

ג. (1) "לכל באי שער עירו" (פסוק י').

על פי רש"י, מהי המטרה שלשמה התכנסו הבאים?

(2) "בכל באי שער עירו" (פסוק י"ח).

על פי רש"י, מה באות מילים אלה להדגיש?

(3 נקודות)

3. **בראשית, כ"ז, ד'-כ"ג**

א. "ועשה לי מטעמים... בעבור תברכך נפשי" (פסוק ד').

על פי ספורנו, הסבר מדוע ביקש יצחק רק מעֵשׂו שיכין לו מטעמים לפני שבירך אותו, ולא ביקש זאת מיעקב.

(2 נקודות)

ב. עיין בפסוק ט'.

(1) על פי רש"י, מדוע רבקה מציינת "וקח לִי" בבקשתה מיעקב?

(2) על פי רש"י, מדוע היה יצחק זקוק לשני גדיי עיזים?

(3 נקודות)

ג. עיין בפסוקים י"ט-כ"ג.

על פי רש"י, הסבר שני דברים שאמר יעקב בפסוקים אלה וגרמו ליצחק לחשוד שזהו עשו. (3 נקודות)

4. **בראשית, מ"ט, ג'-י'**

א. "יהודה אתה יודוך אחיך" (פסוק ח').

על פי רש"י, הסבר את הקשר בין פנייה זו ליהודה ובין הדברים שנאמרו בפסוקים ג'-ז'. (3 נקודות)

ב. "גור אריה יהודה" (פסוק ט').

על פי רש"י, במי מדובר? כיצד הוא יכול להיות גם "גור" וגם "אריה"? (2 נקודות)

ג. "לא יסור שבט מיהודה" (פסוק י').

על פי ספורנו, נראה שהבטחה זו לא התקיימה בשתי תקופות בתולדות עם ישראל. מה הן שתי התקופות?

הסבר כיצד ספורנו מיישב את הקושיה בכל תקופה.

(3 נקודות)

5. **דברים, ל"ב, ח'-י"ד**

א. עיין בפסוק ח'.

על פי רש"י, מהו האירוע הנרמז במילים "בהפרידו בני אדם", ומדוע הפריד ה' ביניהם ולא העביר אותם מן

העולם? (2 נקודות)

ב. "יסבבנהו יבוננהו... יפרש כנפיו יקחהו" (פסוקים י'-י"א).

על פי רש"י, הסבר שלושה מן הדימויים המתארים את האופן שבו נהג ה' בעם ישראל במדבר. (3 נקודות)

ג. עיין בפסוקים י"ג-י"ד.

על פי רש"י, הסבר שלושה מתיאורי השפע המוזכרים בפסוקים אלה. (3 נקודות)

6. דברים, ל"ד, א'-י"ב

א. עיין בפסוקים א'-ג'.

על פי רש"י, ציין שני אירועים **חיוניים** ושני אירועים **שליליים** שיקרו לעם ישראל ונרמזים בפסוקים אלה.
(3 נקודות)

ב. "וימת שם משה" (פסוק ה').

מהו הקושי של רש"י העולה מפסוק זה, ומה הם שני הפתרונות שלו לקושי זה? (3 נקודות)

ג. עיין בפסוק ח', וב**במדבר**, כ', פסוק כ"ט.

על פי רש"י, מהו ההבדל בין הפסוקים, ומהו ההסבר להבדל ביניהם? (2 נקודות)

פרק שני — עיון ובקיאות בחומש ויקרא (38 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 7-9 (לכל שאלה — 9 נקודות), ועל שאלה 10 (20 נקודות).

ענה על שתיים מן השאלות 7-9.

7. ויקרא, י"ז, א'-י'

א. עיין בפסוקים ב'-ג'.

על פי רמב"ן לפסוק ב', מה הן שתי האזהרות שה' מזהיר את בני ישראל בפסוקים אלה? (3 נקודות)

ב. "דם יחשב לאיש ההוא דם שפך" (פסוק ד').

על פי רש"י, הסבר את משמעות המילים "דם יחשב לאיש ההוא", וכתוב מה מוסיפות המילים "דם שפך".

(3 נקודות)

ג. על פי רש"י, הסבר שני ביטויים בפסוקים ז'-י' המלמדים על חומרת האיסורים בפסוקים אלה. (3 נקודות)

8. ויקרא, י"ט, א'-ד'

א. "דבר אל כל עדת בני ישראל" (פסוק ב').

על פי רש"י, מה לומדים מן התוספת "כל עדת", ומה מיוחד בפרשה זו? (3 נקודות)

ב. "איש אָמו ואביו תִּירָאוּ" (פסוק ג').

מהו הקושי בפסוק זה, וכיצד רש"י מיישב אותו על פי הפשט ועל פי הדרש? (3 נקודות)

ג. "לא יהיה לך" (שמות, כ', ג').

"לא תעשו לכם" (ויקרא, י"ט, ד').

על פי רש"י, מה לומדים מכל אחד מן הציוויים? (3 נקודות)

9. ויקרא, כ"ג, ז'-ל"ט

א. "מקרא קדש" (פסוק כ"ז).

"מקרא קדש" (פסוק ל"ה).

על פי רש"י לפסוק ל"ה, כיצד מקדשים את יום הכיפורים, ומה מוסיפים על כך במועדים אחרים? (3 נקודות)

ב. "עצרת הוא" (פסוק ל"ו).

הסבר את המשל שרש"י מביא, ואת המטרה של "עצרת" על פי הנמשל. (3 נקודות)

ג. "אך בחמשה עשר יום" (פסוק ל"ט).

על פי ספורנו, מה המילה "אך" מלמדת? ציין שלושה עניינים. (3 נקודות)

ענה על שאלה 10 (שאלת חובה).

10. לפניך שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בארבעה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת את הסעיף שבחרת, וכתוב ליד כל אות מהו ההקשר שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט על פי רש"י (פירוש אחד).
(לכל סעיף – 5 נקודות; סך הכול – 20 נקודות).

א. "מנחת פְּכֹרִים לֵה'".

ב. "ויצאו ויברכו את העם".

ג. "כִּנְגַע נִרְאָה לִי בְּבֵית".

ד. "לא תעולל".

ה. "יערך אֹתוֹ אֶהְרֹן מֵעֶרֶב עַד בֹּקֶר".

ו. "לא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדֶת עֲבָד".

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב

(30 נקודות)

ענה על שש מן השאלות 11-20 (לכל שאלה — 5 נקודות).

שים לב: על כל שאלה שבחרת, ענה על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

11. יהושע, פרק י"ד ופרק י"ז

במהלך חלוקת הארץ לשבטים, פנו יחידים וקבוצות ליהושע וביקשו ממנו בקשות שונות. בחר בשניים מן הפונים (יחידים או קבוצות). הסבר את בקשתם, ואת התשובה של יהושע על הבקשה.

12. יהושע, כ"ד, ב'-י"ג

הסבר בקצרה שלוש מן האירועים שיהושע מזכיר בדבריו.

13. שופטים, ה', י"ד-י"ח

בשירת דבורה יש התייחסות לשבטים שונים. בחר בשלושה שבטים, והסבר את דבריה של דבורה עליהם.

14. שופטים, פרק ח' ופרק י"ב

בשני אירועים בספר שופטים התלוננה קבוצה מן העם על שלא נקראה למלחמה. בחר באחד מן האירועים. תאר את האירוע, הסבר אם היה צדק בתלונה, ומה אירע בעקבות התלונה.

15. שופטים, י"ז-י"ח

מהי התקופה שבה חי מיכה? מהי הראיה מן הכתוב שזו אכן התקופה שמיכה חי בה? ציין אחד מן החטאים המוזכרים בפרקים אלה.

16. שמואל א, ב'-ג'

"ולא כהה במ" (ג', י"ג).

הסבר את משמעות הביטוי, וכתוב כיצד הוא מתיישב עם הנאמר בפרק ב', כ"ג-כ"ד.

17. שמואל א, י', א'-ט'

מה הייתה מטרת האותות שנתן שמואל לשאול? בחר באחד מן האותות, והסבר את ציון המקום שציין שמואל.

18. שמואל ב, ה', ו'

הסבר מי הם "העֹנִיִּים והפֹּסְחִים" ומה הם מסמלים.

19. שמואל ב, ו', ו'-ז'

הסבר מה היה החטא של עזה.

20. שמואל ב, ט"ו, א'-ו'

הסבר כיצד גנב אבשלום את לב אנשי ישראל.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך